



Yayına Geliş Tarihi:01/07/2022
Yayına Kabul Tarihi:27/07/2022
Online Yayın Tarihi:28/07/2022

Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik
Araştırmalar Dergisi
Cilt:6, Sayı:16, Yıl:2022, Sayfa:225-237
ISSN: 2587-2206

KAMU TEDARİK YÖNETİMİNDE YENİ UYGULAMA METOTLARI: ELEKTRONİK ALIM PLATFORMU VE ELEKTRONİK EKİLTME TEKLİF SİSTEMİ İHALE UYGULAMASI

Kadir Kaan GÖNCÜ¹
Onur ÇETİN²

Özet

Tedarik yönetimi uygulamaları içinde satın alma faaliyetleri önemli bir yer tutmaktadır. Satın alma ile ilgili maliyetler artıkça, satın alma kavramı son yıllarda daha stratejik bir konu haline gelmiştir. Bunun yanında, son on yıllardaki teknolojik gelişmenin bir sonucu olarak, tedarik zincirleri e-tedarik zincirlerine dönüşmüştür. Bu değişimin etkisi ile satın alma faaliyetleri de e-satın alma faaliyetlerine dönüşmüştür. E-satın alma, sadece özel sektörü değil kamu sektörünü de etkisi altına almıştır. Türkiye'deki yeni yasalar, kamunun gerçekleştirdiği satın alma faaliyetlerinin çevrimiçi olarak yapılmasını mümkün kılmıştır. 2016 Yılı son çeyreklik dönemi ile devreye alınan E-teklif sistemini müteakip 2018 Yılı son çeyreklik döneminde devreye giren E-eksiltme uygulaması kamu satın alması alanında uygulanan yeni metotlar arasında sıralanabilir. Bu çalışma Türkiye'de kamu sektöründeki e-satın alma ihalelerinin incelenmesini amaçlamaktadır. Bu çalışmada 2017-2021 yılları arasında gerçekleştirilen kamu açık eksiltme ihaleleri incelenmiştir. İnceleme sonuçlarına göre e-eksiltme uygulamaları ile kamu ihalelerinde son maliyetlerdeki düşüşler ortaya konmuştur. Buna göre e-eksiltme uygulamaları kamu ihalelerinde önemli kazanımlar oluşturma potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Kamu alımları, Kamu ihaleleri, Satın alma, E-satın alma.

¹ Trakya Üniversitesi, Edirne Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, kkaangoncu@trakya.edu.tr. ORCID No: 0000.0002.4810.6336

² Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, onurcetin@trakya.edu.tr. ORCID No: 0000.0003.1853.3333

Atf/Citation: Göncü, K.K. ve Çetin, O. (2022). Kamu Tedarik Yönetiminde Yeni Uygulama Metotları: Elektronik Alım Platformu ve Elektronik Eksiltme Teklif Sistemi İhale Uygulaması. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 6(16), 225-237.

NEW APPLICATION METHODS IN PUBLIC PROCUREMENT MANAGEMENT: ELECTRONIC PURCHASING PLATFORM AND ELECTRONIC REDUCTION BIDDING SYSTEM TENDER APPLICATIONS

Abstract

Procurement is a vital part of supply management activities. Procurement became a strategic issue in last decades as the costs regarding procurement increased. Besides this, supply chains transformed into e-supply chains as a result of technological developments faced in last decades. By the effect of this change, procurement activities turned into e-procurement activities. E-procurement has gained importance not only in private sector but also in public sector as well. New legislations in Turkey made it possible to make public procurements online. E-reduction application, which was put into use in the last quarter of 2018, following the E-bid system that was put into use in the last quarter of 2016, can be listed among the new methods applied in the field of public procurement. This research aims to analyze public e-procurement activities in Turkey. In this study, E-procurement activities in public tenders between 2017-2021 period is analyzed. According to the analysis, decrease in the final costs of public tenders are demonstrated. This shows that E-reduction applications in public tenders have the potential of making important gains for the government.

Keywords: *Public procurement, Public tenders, Purchasing, E-procurement.*

GİRİŞ

İşletmelerin orta vadede giderlerinin %60 ila %80'inin satın alma faaliyetleri ile ilgili olması (Neef, 2001) satın alma faaliyetlerine odaklanmalarını gerekli kılmıştır. Satın alma yalnızca özel sektör bakımından değil kamu teşebbüsleri bakımından da önemli hale gelmiştir. Satın alma faaliyetleri son yıllarda internet ortamına taşınmıştır. İşletmeler arası (B2B) platformda başlayan online satın alma, başka bir deyişle e-satın alma uygulamaları son müşterilerin işletmelerden ürünleri e-satın almaları şeklinde devam etmiştir. Böylece online işlemler satın almanın yapısını değiştirmiştir ve pek çok son müşteri ve işletme e-satın alma uygulamalarına geçmiştir (Neef, 2001). E-satın alma uygulaması oldukça gelişmiş ve e-pazaryerleri oluşmuştur. E-pazaryerleri için, farklı modeller bulunmaktadır ve tedarik pazaryeri de bu farklı modellerden bir tanesidir (Çetin, 2006). E-satın alma sadece özel sektör için değil kamu sektörü için de önemli bir uygulama alanı

haline gelmiştir. Ülkemiz dahilindeki mevzuatlarda “kamu alımları” ifadesi yerine “kamu ihalesi” ifadesi kullanılmaktadır. Bu noktada belirtmelidir ki “kamu ihalesi” terimi, “kamu alımları”nı içinde barındıracak şekilde ve fakat daha geniş bir anlama sahiptir (Akpınar, 2020). E-satın alma işlemleri kamu sektöründe e-ihale olarak son yıllarda uygulanmaya başlamıştır. Bu çalışmada Türkiye kamu sektöründe e-satın alma uygulaması olan e-ihale sistemi elektronik eksiltme ihaleleri açısından incelenmiştir. Çalışmada önce ihale kavramına değinilmiş, sonrasında ihale türleri ve yeni ihale usulleri üzerinde durulmuştur. Çalışmada Türkiye kamu sektöründeki elektronik eksiltme ihaleleri 2017 yılından itibaren incelenmiştir.

1. İHALE KAVRAMI

Türkçe sözlükte olan karşılığı "Bir iş ya da mülkü birçok isteklinin içerisinde en makul şartlarda kabul edene bırakmak, azaltmak yada arttırmaktır." şeklinde tanımlanır. Geniş anlamı incelendiğinde; bu işlemlerden önceki süreci oluşturan hazırlık aşamalarını, isteklilerden hangisine bırakılacağına ilişkin irade beyanıyla birlikte, önceden belirlenmiş koşullar çerçevesini içeren bir üst kavram ve sözcük olarak algılanır ve kullanılır (Torun, 2019).

İhale kavramını daha açık ifade etmek gerekirse; Her türden mal, hizmet ve yapım işlerinin alım satımı için istekliler arasında en uygun olanın belirlenmesi ve yetkili makamlar nezdinde belirli usul ve esaslara sahip bir dizi işlem sonucunda sözleşme yapılması işlemidir.

Malların satışı veya hizmetin ifası için bir sözleşme oluşturulurken tarafların birbirlerine karşı yükümlülüklerini belirleme yöntemlerinden biri olan ihale, kıt kaynakları dağıtabilmek için oluşturulan rekabetçi bir fiyat belirleme yöntemidir. Teknik açıdan incelendiğinde ise iktisat teorisi bakışıyla ihale, arz ve talebi eşitleyen bir mekanizma olarak görülmektedir (Şahin , 2017).

2. KAMU İHALE KANUNU

Kamuya ait kurumlar, ihtiyaç duydukları hizmet, mal ve yapı işlerini ihalelerle temin etmek zorundadır. Bu sebeple keyfi uygulamalara neden olmamak için katı kurallar öngörülmektedir. Türkiye'de yaklaşık 20 yıl süresince uygulanmakta olan Devlet İhale Kanunu güncel ihtiyaçları karşılayamamakta, Avrupa Birliği ve uluslararası ihale mevzuatı ile paralellik göstermemektedir. İşveren yönetimleri ile yükleniciler arasındaki uyumsuzlukların çözümünde de yetersiz kalması gibi nedenler göz önüne alındığında, yeni bir ihale yasası ihtiyacı çıkmış ve 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu (KİK) oluşturulmuştur (Özkaya & Gelişen , 2020).

4734 Sayılı KİK'in yürürlüğe girmesiyle; Kamu hukukuna tabi ve kamu denetiminde olan veya kamu kaynaklarını kullanan kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak ihaleler bu kapsamda yer almaktadır (Yıldırım, 2018).

Kamuya ait kurumlar harcama yaparken bir ihale hukuku gereksinimi içinde bulunurlar. Kamu kurum, kuruluş ve teşebbüslerinin yapacağı harcamalar 4734 sayılı KİK'in ilgili maddesinde açıklanmıştır (Şafak, 2021).

Türkiye’de kamu alımları için yönlendirici referans metin olan 4734 sayılı KİK, kamu harcamalarına ilişkin işlemlerde uyulması gereken usul ve esasları düzenlemekte olup bahse konu harcamalar için Kanun ve ikincil mevzuatta "ihale" terimi kullanılmaktadır. Kanunun 4’üncü Maddesinde “ihale” mal veya hizmet alımları ile inşaat işlerinin, yazılı usul ve şartlarla, istekliler arasından seçilecek kişiye emanet edildiğini gösteren ve ihale sorumlusunun onayını takiben sözleşmenin imzalanmasıyla tamamlanan işlemler" olarak tanımlanmaktadır (Öcal Çiftçi & Yılmaz, 2019).

İhale usulünün, en uygun fiyat ve şartları sağlamak temel amaç ve işlevinin yanı sıra, devletin ekonomik arenada faaliyet gösteren özel hukuk kişileri arasında tarafgir olmadığını kamuoyuna göstermek, kayırmacılığı önlemek, rekabet temelli bir piyasa altyapısını oluşturmak ve organize bir piyasaya sahip olmayan mal ve hizmetler için etkin bir fiyat mekanizması oluşturmak gibi amaç ve işlevleri de vardır (Torun, 2019).

Kamu İhale hukukuna ilişkin hâkim temel ilkeler dahilinde; saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, kamuoyu araştırması, zamanında erişilebilirlik, kaynakların etkin kullanımı ilkesi ve bunları sağlayabilmek amacıyla tesis edilen yasaklar vardır. İlkeler genellikle iç içe geçmiştir. Örneğin, eşit muamele ilkesinin ihlali, rekabet ve şeffaflık ilkelerinin ihlali anlamına da gelebilir (Üstün & Çalış, 2018).

Kamu İhale Hukukunun, idarelerin en uygun kalite, fiyat ve zaman diliminde mal, hizmet ve yapım işlerini gerçekleştirmek, bunlarla ilgili kamu harcamaları işlemlerini yürütmek, verimlilik temelli etkin bir kontrol sistemi kurmak, kaynak israfı ve istismarını önleyecek biçimde uzmanlar ya da müteahhitleri seçmek gibi görev yükleri vardır (Akpınar, 2020).

KİK'in 5'inci maddesinde, idarelerin Kanunun uygulanması sırasında uymaları ve dikkate almaları gereken esaslar belirtilmiştir. Bu ilkeler Yasanın ilgili maddelerinde net olarak yer almaktadır. Bahse konu ilkeler (Menteşe, 2019): Saydamlık, Rekabet, Eşit Muamele, Güvenirlik, Gizlilik ve Kamuoyu denetimi ilkeleridir.

2.1.İhale Türleri

4734 Sayılı KİK'e göre satın alınan işler Mal Alımı, Hizmet Alımı ve Yapım İşleri olarak sınıflandırılmaktadır. KİK'in 4'üncü maddesinde yer alan mal, hizmet ve yapım işlerini ifade eden alımlar aşağıdaki gibidir (Torbacı, 2017).

Mal Alım İhaleleri: Satın alınan her türlü ihtiyaç ürünleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve hakları ifade eder.

Hizmet Alımları İhaleleri: Taşıma, bakım, sigorta, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, haberleşme, danışmanlık, temizlik, yemek hazırlama, toplantı, sergileme, güvenlik, yazılım ve benzer türden hizmetler KİK'de hizmet alımları çerçevesinde değerlendirilir.

Yapım İhaleleri: Karayolları, otoyollar, havalimanları, limanlar, köprüler, tüneller, viyadükler, alt yapı, haberleşme, baraj, rafineri tesisi, bina gibi her türden inşaat işleri, güçlendirme ve montaj benzeri yapım işleri bu kapsam dahilinde değerlendirilir.

2.2.İhale Usulleri

İhale prosedürünün seçimi doğrudan rekabet ilkesi ile bağlantılıdır. Kaynakların verimli kullanılmasının bir gereği olarak, teklif verme sürecinde en fazla sayıda isteklinin teklif verme imkânı birincil amaç olmalıdır. Teklif sahipleri arasından en uygun olanının seçilmesi ancak rekabet ortamında mümkündür (Öcal Çiftçi & Yılmaz, 2019).

2.2.1. Açık İhale Usulü

Rekabet ilkesinin kamu ihalelerinde en yaygın olarak uygulandığı ihale usulüdür. Bu yöntem, ihalenin ilanını gören ve idarenin belirlediği yeterlilik kriterlerini karşılayan herkesin ihaleye teklif verebileceği bir yöntemdir. Açık ihale usulünde idare tarafından yapılacak tüm alımlar ilan edilir. Bu duyuru 4734 sayılı KİK'in 13'üncü maddesinde belirtilen süre ve sınırlamalara tabidir (Demirboğa, 2017).

2.2.2. Belli İstekliler Arasında İhale Usulü

Belli istekliler arasında ihale usulü, idarece yapılacak ön yeterlilik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği ihale usulüdür.

2.2.3. Pazarlık Usulü

4734 sayılı KİK'in 21 inci maddesinde düzenlenen pazarlık usulü, anılan hükümde öngörülen şartların gerçekleşmesi üzerine idareler tarafından uygulanabilecek bir ihale usulüdür.

2.2.4. Doğrudan Temin ve Tasarım Yarışması

Satın alma prosedürlerinden çıkarılmış olan doğrudan satın alma, diğer satın alma prosedürlerine göre prosedür açısından çok daha basittir, ancak denetim açısından şeffaflığın sağlanması gerekmektedir. Doğrudan tedarik yönteminde; İhale dokümanının hazırlanması, yaklaşık maliyetin belirlenmesi, teminat alınması, şartnamelerin hazırlanması ve sözleşme yapılması, yazılı teklif alınması, müzakere edilmesi ve yasak teyidi alınması zorunlu değildir. Ana tedarik prosedürlerinden biri olan doğrudan tedarik, 2003 yılında yapılan değişiklikle temel tedarik prosedürlerinden çıkarılmıştır.

3. YENİ İHALE USULLERİ

Son dönem kamu alımlarında yeni satın alma yaklaşımlarının ortaya çıktığı görülmüştür. Çerçeve Anlaşmalar, Dinamik Alım Sistemleri, E-İhale ve E-Eksiltme kullanılan yeni yaklaşımlar arasında sayılabilir (Şafak, 2021).

3.1. Elektronik İhale

Kamu alımları için kullanılan kaynaklar kamuya ait olduğundan, ilgili mevzuatının kamu kaynaklarının en iyi şekilde kullanılması için katı kurallar içermesi doğaldır ve beklenir. Fakat bu katı yönünün yanısıra kamu kurumlarının ihtiyaçlarını hızlı ve kolay bir şekilde karşılayabilmeleri için bu kuralların dinamik ve değişime paralel olması da gereklidir. Bu bağlamda, değişen ve gelişen ihtiyaçlara cevap vermek, uygulamada karşılaşılan sorunları ortadan kaldırmak ve günümüz gelişmelerine paralellik sağlamak amacıyla kanun ve ikincil mevzuatta değişiklik ve ilave düzenlemeler yapılması olağandır. Ancak değişiklikler ve ek düzenlemeler ile belirsizlikler ve tereddütler ortadan kaldırılmalı, şeffaflığa, rekabete, eşit muameleye, güvenilirliğe, gizliliğe, kamuoyu incelemesine ve kaynakların verimli kullanımına zarar vermemeye özen gösterilmelidir. (Yıldırım, 2018).

3.2. Elektronik Eksiltme İhaleleri

Elektronik eksiltme, "Tekliflerin değerlendirilmesinin ardından elektronik ortamda eksiltme şeklinde sunulan yeni fiyatların veya belirli teklif unsurlarına ilişkin yeni değerlerin bir elektronik araç marifetiyle otomatik değerlendirme metotları kullanılarak yeniden değerlendirilmesi ve sıralandırılması" olarak tanımlanmıştır (T.C Resmî Gazete, 2008).

2017: 2016 yılının son çeyreklik dönemi itibariyle başlayan E-teklif uygulama sistemi EKAP üzerinden devreye alınmıştır. Tekliflerin elektronik sistem üzerinden alınabilme kararının ihaleyi gerçekleştiren idare takdirine bırakıldığı sistemde, 2017 yılı sürecinde 189 ihale E-teklif uygulaması ile gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ihalelerde 236 sözleşme ile 17.035.580 TL seviyesinde alım sonlandırılmıştır.

İhale türü	İhale Sayısı	Sözleşme Sayısı	Sözleşme Bedeli(TL)	Yaklaşık Maliyet(TL)	SB/YM
Mal Alımı	111	157	9.784.948	11.676.349	83,80
Hizmet Alımı	78	79	7.250.632	8.826.071	82,15
Toplam	189	236	17.035.580	20.502.420	83,09

Tablo 1: 2017 Yılı E-teklif Verileri

2018: 2016 yılının son çeyreklik dönemi itibariyle başlayan E-teklif uygulama sistemi EKAP üzerinden devreye alınmıştır. Tekliflerin elektronik sistem üzerinden alınabilme kararının ihaleyi gerçekleştiren idare takdirine bırakıldığı sistemde, 2018 yılı sürecinde 309 ihale E-teklif uygulaması ile gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ihalelerde 346 sözleşme ile 60.111.816 TL seviyesinde alım sonlandırılmıştır.

İhale türü	İhale Sayısı	Sözleşme Sayısı	Sözleşme Bedeli(TL)	Yaklaşık Maliyet(TL)	SB/YM
Mal Alımı	161	189	40.678.314	52.503.611	77,48
Hizmet Alımı	148	157	19.433.502	27.781.417	69,95
Toplam	309	346	60.111.816	80.285.028	74,87

Tablo 2: 2018 Yılı E-teklif Verileri

2019: 2016 yılının son çeyreklik dönemi itibariyle başlayan E-teklif uygulama sistemi EKAP üzerinden devreye alınmıştır. Tekliflerin elektronik sistem üzerinden alınabilme kararının ihaleyi gerçekleştiren idare takdirine bırakıldığı sistemde, 2019 yılı sürecinde 4.551 ihale E-teklif uygulaması ile gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ihalelerde 6.230 sözleşme ile 4.139.747.000 TL seviyesinde alım sonlandırılmıştır.

İhale türü	İhale Sayısı	Sözleşme Sayısı	Sözleşme Bedeli (1000TL)	Yaklaşık Maliyet (1000TL)	SB/YM
Mal Alımı	1.487	2.567	1.410.220	1.708.769	82,53
Yapım İşi	1.484	1.592	1.200.631	1.598.318	75,12
Hizmet Alımı	1.580	2.071	1.528.896	1.889.513	80,91
Toplam	4.551	6.230	4.139.747	5.196.600	79,66

Tablo 3: 2019 Yılı E-teklif Verileri

E-eksiltme uygulaması 2018 yılına ait son çeyreklik dönemle birlikte EKAP üzerinden devreye alınmıştır. Kısmi bazı gerçekleşen E-eksiltme uygulaması 2019 yılına ilişkin istatistikler aşağıdaki gibidir. Söz konusu sonuçlar incelendiğinde, 1.125 ihale ve 9.194 kısımda E-eksiltme

Kamu Tedarik Yönetiminde... The Meric Journal Cilt:6 Sayı:16 Yıl:2022
gerçekleştirilmiş olup nihai fiyata ilişkin toplam teklifin miktarı
2.806.058.000 TL seviyesindedir.

İhale Türü	Kısım sayısı	İhale Sayısı	İlk fiyat teklif toplamı (1000 TL)	Son fiyat teklif toplamı (1000 TL)
Mal	8.878	891	3.063.490	2.678.675
Yapım	126	109	102.177	86.966
Hizmet	190	125	45.982	40.417
Toplam	9.194	1.125	3.211.649	2.806.058

Tablo 4: 2019 Yılı E-eksiltme Verileri

2020: 2020 yılı sürecinde 17.359 ihale E-teklif uygulaması ile gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ihalelerde 23.060 sözleşme ile 38.333.830.000 TL seviyesinde alım sonlandırılmıştır.

İhale türü	İhale Sayısı	Sözleşme Sayısı	Sözleşme Bedeli (1000TL)	Yaklaşık Maliyet (1000TL)	SB/YM
Mal Alımı	6.066	10.151	7.841.852	9.896.266	79,24
Yapım İşi	6.680	7.130	23.438.493	32.455.578	72,22
Hizmet Alımı	4.613	5.779	7.053.486	8.409.681	83,87
Toplam	17.359	23.060	38.333.830	50.761.525	75,52

Tablo 5: 2020 Yılı E-teklif Verileri

Kısım bazlı gerçekleşen E-eksiltme uygulaması 2020 yılına ilişkin istatistikler aşağıdaki gibidir. Söz konusu sonuçlar incelendiğinde, 1.651 ihale ve 6.788 kısımda E-eksiltme gerçekleştirilmiş olup nihai fiyata ilişkin toplam teklifin miktarı 4.366.285.000 TL seviyesindedir.

İhale Türü	Kısım sayısı	İhale Sayısı	İlk fiyat teklif toplamı (1000 TL)	Son fiyat teklif toplamı (1000 TL)
Mal	6.212	1.240	5.049.114	3.996.383
Yapım	157	151	237.430	205.017
Hizmet	419	260	334.341	164.885
Toplam	6.788	1.651	5.620.885	4.366.285

Tablo 6: 2020 Yılı E-eksiltme Verileri

2021: 2021 yılı sürecinde 30.198 ihale E-teklif uygulaması ile gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ihalelerde 40.337 sözleşme ile 148.404.859.000 TL seviyesinde alım sonlandırılmıştır.

İhale türü	İhale Sayısı	Sözleşme Sayısı	Sözleşme Bedeli (1000TL)	Yaklaşık Maliyet (1000TL)	SB/YM
Mal Alımı	11.226	18.411	27.774.166	31.522.568	88,11
Yapım İşi	10.932	11.586	103.911.903	133.957.038	77,57
Hizmet Alımı	8.040	10.340	16.718.790	19.684.985	84,93
Toplam	30.198	40.337	148.404.859	185.164.590	80,15

Tablo 7: 2021 Yılı E-teklif Verileri

Kısım bazlı gerçekleşen E-eksiltme uygulaması 2021 yılına ilişkin istatistikler aşağıdaki gibidir. Söz konusu sonuçlar incelendiğinde, 1.651 ihale ve 9.213 kısımda E-eksiltme gerçekleştirilmiş olup nihai fiyata ilişkin toplam teklifin miktarı 11.730.518.000 TL seviyesindedir.

İhale Türü	Kısım sayısı	İhale Sayısı	İlk Fiyat Teklif Tutarı Toplamı (1000 TL)	Son Fiyat Teklif Tutarı Toplamı (1000 TL)
Mal Alımı	8.316	1.790	12.835.169	10.094.273
Yapım İşi	335	319	725.861	626.051
Hizmet Alımı	562	342	1.093.321	1.010.194
Toplam	9.213	2.451	14.654.351	11.730.518

Tablo 8: 2021 Yılı E-eksiltme Verileri

SONUÇ

4734 sayılı Kanun'da yer alan ilgili maddeye göre idarelerin uhdesinde karşılanan her türlü mal veya hizmet alımı ile yapım işlerine ait ihaleleri bu kapsam üzerine yürütülür.

Kamu kaynakları kullanılarak gerçekleştirilen ihaleler, ilgili Kanun gereğince kurallara bağlanmıştır. İhale usulünün seçilmesi işi rekabet ilkesi gereğince mümkün olan en çok isteklinin ihale sürecinde teklif verebilmesi birincil amaçlardan olmak zorundadır. Maliyet ve fayda ekseninde en efektif teklifin seçimi ancak tam rekabet ortamında mümkün olacaktır.

Kamu kaynaklarını dağıtmak açısından sürdürülen yöntemler şeffaflık ve verimlilik yönlü kaygılar doğurma potansiyeline sahipken, iyi planlanmış bir ihale ve bu kurallara uygunluğu denetleyecek mekanizmalar sayesinde endişe ve şüpheler en az seviyelere indirebilecektir.

Sürekli gelişen ve değişim içinde olan satın alma mevzuatı dinamik bir hüviyete sahiptir. Kuruluşlar satın alma reformundan tamamıyla istifade edebilmek için söz konusu satın alma fonksiyonu stratejik seviyede tesis edilmelidir.

Doğrudan temin ihalelerinde fiziki olarak açık eksiltmenin yapılması uzak lokasyonlardan teklif veren istekliler bakımından zaman ve maliyet yükü oluşturmaktadır.

Literatür araştırmaları sonucunda e-eksiltme yönteminin toplam ihale miktarı içerisinde küçük bir paya sahip olduğunu söylemek doğrudur. İnceleme sonuçlarına göre e-eksiltme uygulamaları ile kamu ihalelerinde son maliyetlerdeki düşüşler ortaya konmuştur. Buna göre e-eksiltme uygulamaları kamu ihalelerinde önemli kazanımlar oluşturma potansiyeline sahiptir. EKAP sistemi vasıtasıyla doğrudan temin işlemleri için e-eksiltme yönteminin kullanılması rekabet ve dolayısıyla daha ucuz temin etme imkânı sağlayabileceği göz önünde bulundurularak kamu satın alma uzmanları bu yönde teşvik edilmeli ve bilgilendirici eğitim programlarının tesisi mümkün kılınmalıdır.

E-eksiltme uygulamaları kısa zamandır gerçekleştirilmekte olduğundan, yeterli veri yoktur. Dolayısı ile bu çalışmada yeterli veri bulunmadığından istatistiksel bir analiz yapılamamıştır. İleriki yıllarda yapılacak çalışmalarda e-eksiltme ihaleleri ile ilgili istatistiksel çalışmalar yapılması önerilmektedir. Bunun yanında ileriki çalışmalarda e-eksiltme ihalelerinin kamunun işlem maliyetlerini nasıl etkilediği de incelenebilir.

KAYNAKÇA

Akpınar, N. (2020). Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde kamu alımları. *T.C. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Kamu Hukuku Yüksek Lisans Tezi.*

Çetin, E. (2006). E-Tedarik Yöntemi ile İşletme Maliyetlerinin Düşürülmesi ve Bir Uygulama . *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.*

Demirboğa, D. A. (2017). Kamu İhale Sözleşmesinin Yapılması Usulleri (İhale Usulleri). *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, (9), 181-201.*

Menteşe, H. (2019). Mentese, H. (2019). Kamu İhale Sözleşmelerinde taraf Olarak Adi Ortaklık. *T.C. Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Özel Hukuk Programı Yüksek Lisans Tezi*, 57-64.

Neef, D. (2001). *E-procurement: From Strategy to Implementation, financial times Praticce Hall*. ABD: Financial Times Praticce Hall; Aktaran Murphy, P. R., Knemeyer, A. M. (2016). *Contemporary Logistics*, Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul.

Öcal Çiftçi, B. Z., & Yılmaz, H. H. (2019). Kamu İhale Süreçlerinin Uyuşmazlık Kararları Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 74(1), , 109-133.

Özkaya, G. C., & Gelişen , G. (2020). Kamu İhale Kanunu'na Göre Yapım İşleri İçin Yüklenici Seçimi, Karşılaşılan Zorluklar ve İhale Yönetimi. *. Teknik Bilimler Dergisi*, 10(1), , 31-44.

Şafak, K. (2021). Sağlık Kurumlarındaki Satınalma Çalışanlarının E-Eksiltme İhale Usulüne İlişkin Tutumlarının İncelenmesi . *T.C. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek lisans tezi*.

Şahin , S. (2017). *Kamu İhale Usulleri, 1. Baskı*. İstanbul: Kuram Kitap.

T.C Resmî Gazete, 27075 (Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12 05, 2008).

Torbacı, Y. (2017). Kamu Hastane Birliklerinde Satın Alma Uygulamaları Ve Mal Alımlarının Değerlendirmesi: İstanbul Anadolu Kuzey Bölgesi Kamu Hastaneleri Birliği Örneği. *İstanbul Üniversitesi / Sağlık Bilimleri Enstitüsü / Sağlık Ekonomisi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, 31-32.

Torun, B. (2019). Kamu İhale Hukukunda İdari Yaptırımlar . *T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*.

Üstün, Ü. S., & Çalış, H. S. (2018). 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na Hâkim Olan İlkelerin Değerlendirilmesi. *. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 26(2), 111-147.

Kamu Tedarik Yönetiminde... The Meric Journal Cilt:6 Sayı:16 Yıl:2022
Yıldırım, H. (2018). Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci Maddesinin (B)
Bendinde Yapılan Düzenlemenin Değerlendirilmesi. *Uyuşmazlık Mahkemesi*
Dergisi, (12)., 723-739.